

Kom godt i gang med ko-kalv-opstaldning

Få inspiration fra to landmænd, der selv har opstartet og udviklet deres eget ko-kalv-system.

Af Linda R. Duve, Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Mie Peters og Kristine Dalbach har begge opstartet forlænget ko-kalv-samvær på deres bedrifter, og har sammen med Innovationscenter for Økologisk Landbrug udarbejdet en drejebog for opstart af ko-kalv-systemer. Her får du nogle af de vigtigste pointer og overvejelser, som du bør gøre, inden du går i gang med forlænget ko-kalv-samvær.

Inden du går i gang

Forlænget ko-kalv-samvær kan praktiseres på mange forskellige måder, og derfor kan det være en hjælp inden opstart at overveje, hvad der præcis motiverer dig til at opstalde dine kalve med en ko eller ammetante, og hvad du ønsker at opnå med det.

Hent gerne inspiration og erfaring fra andre bedrifter, men hav en fleksibel tilgang fra begyndelsen og vær indstillet på, at hver besætning har sine egne rammer, og at der følger en udviklingsrejse mod det unikke system, som passer til din situation.

Ammetanter eller ko med egen kalv

En af de første overvejelser, du skal gøre, er, om kalven skal gå sammen med sin egen mor, eller om flere kalve skal passes af den samme ammetante. Hvis kalven går ved egen mor, så skal du også tage stilling til, om der skal være fuldtidssamvær eller deltidssamvær.

Fordele ved ko med egen kalv:

- Ko og kalv får lov til at blive sammen
- Koens instinkt for yngelpleje tilgodeses
- Koen er motiveret for pasningen, og tilknytningen sker let
- Kalven socialiseres og lærer flokadfærd og daglige rutiner ved at gå sammen med malkekøerne

Ammetante-systemer adskiller sig fra opstaldning med egen mor ved:

- Kalvens behov for tryghed, mælk og oplæring dækkes i nogen grad
- Typisk 2-4 kalve pr. ammetante
- Det kan være tidskrævende at skabe tilknytning mellem ammetante og kalve
- Ammetanter og kalve går typisk for sig selv, og bliver ikke introduceret for de daglige rutiner hos malkekøerne



Foto: Mie Peters

En tilknytningsboks med god plads og kalveskjul i hjørnet, som kalvene benytter sig af, når de hviler sig.

”Overvej, hvad du ønsker at opnå. Ko-kalv-samvær kan praktiseres på flere måder.

Innovationscenter for Økologisk Landbrug

I en kombination af de to systemer, går kalven typisk ved sin egen mor i nogle dage eller uger, og derefter kobles kalven med en ammetante og nogle jævnaldrende kalve.

Fordeling af kælvinger

Kælvingernes fordeling over året har stor betydning for, hvordan du indretter dit ko-kalv-system.

Ved sæsonkælving i foråret kan køerne kælle på græs, og så kan

stalden indrettes med færre kælvningsbokse. I et ammetantesystem med sæsonkælving bliver foråret dog en arbejdsintens periode med mange kælvinger og dermed behov for mange ammetanter, der skal skabe tilknytning til deres kalve. Der bliver derfor også behov for en del ”tilknytnings”-bokse, hvor ammetanter kan gå sammen med deres kalve i den første tid.

En jævn kælvningsfordeling over året giver et mere stabilt system, men til gengæld kan der være en udfordring med smittepres, hvis arealerne ikke kan tømmes helt i en periode.

Logistik i stald og mark

Kalvenes sikkerhed og velfærd skal gennemtænkes, når kalvene færdes i køernes rammer. Kalveskjul og separationslåger kan give god fleksibilitet i forhold til at separere dyr.

- Se mere om ko-kalv-opstaldning på ICOEL's hjemmeside

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug